

РЕЦЕНЗІЯ
на монографію
«КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПОЛІТИКИ
ЯДЕРНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ»
провідного наукового співробітника Інституту законодавства
Верховної Ради України, кандидата юридичних наук,
старшого наукового співробітника
Коцюби Руслани Олександрівни

У зв'язку з порушенням державного суверенітету та територіальної цілісності України дослідження комплексних питань забезпечення національної безпеки закономірно стало пріоритетним напрямом розвитку науки конституційного права, а також спричинило здійснення відповідних конституційних змін. У цьому аспекті варто підкреслити, що за останні десятиріччя поняття безпеки як правової категорії еволюціонувало, значно розширилося та наповнилося новітнім змістом. Відповідно змінилися і механізми її забезпечення, що не минуло й галузь конституційного права.

Для України вирішення питання ядерної безпеки, насамперед забезпечення прав людини в умовах використання ядерної енергії, набуває дедалі більшої актуальності в світлі вітчизняного досвіду та розширення участі України у міжнародному співробітництві у сфері ядерної безпеки. При цьому, варто зазначити, що попри важливість і актуальність зазначеної проблематики конституційно-правовий аспект безпеки використання ядерної енергії та забезпечення ядерної безпеки певною мірою залишився поза рамками комплексних наукових досліджень.

Обрана і науково обґрунтована автором тема монографії належить до числа проблем вищого рівня складності, потреба дослідження яких має імперативний характер з огляду на сутність цього фізичного феномена та його потенційних загроз самому існуванню людства. Автор здійснює аналіз нових викликів ядерній безпеці у світі, що виникли внаслідок порушення балансу безпеки та кризи режиму ядерного нерозповсюдження. Сутність явищ та процесів, що відбуваються в окремих країнах світу, таких як аварії на ядерних об'єктах, гуманітарні катастрофи тощо, така, що вони практично без перепон можуть стати загрозою у будь-якій точці планети. Ефективність протистояння їм залежить від здатності суверенних держав запровадити дієві конституційні, зокрема й політичні та технологічні, інструменти їх подолання і налагодити ефективне співробітництво на міжнародному рівні.

У цьому контексті монографічне дослідження Р. О. Коцюби є своєчасним та затребуваним у теоретичному і практичному плані як таке, що розкриває стрижневі напрями конституційно-правового регулювання ядерної безпеки в умовах перформатування засад міжнародного правопорядку, ігнорування провідними ядерними гравцями світу декларованих ними гарантій національної безпеки без'ядерної держави, загострення кризи у сфері нерозповсюдження зброї масового ураження.

Згадані фактори створили новий імпульс до перегляду національних політик і стратегій безпеки у світі. У світлі зазначеного видається цілком закономірним, що серед проблем правового регулювання ядерної безпеки насамперед в Україні автором монографії приділено основну увагу висвітленню конституційних засад ядерної безпеки як базових для решти пертинентних законодавчих актів.

РЕЦЕНЗІЇ

У монографії здійснено синтез підходів до дослідження проблеми ядерної безпеки, ядерного роззброєння у світі та захисту прав людини на ядерну безпеку як невід'ємну складову прав еколого-правового спрямування.

Принадно зазначимо, що рецензована монографія вигідно вирізняється як концептуально і структурно цілісне дослідження глибиною розкриття питань, вагомістю та обґрунтованістю висновків і значним обсягом прирощення нових знань з обраної проблеми. Визначені автором мета, завдання та основні складові плану дослідження свідчать про високий рівень фахового уміння автора вибудувати наукове дослідження. Окреслене автором коло питань гармонійно охоплює загальні аспекти проблеми, теорію та практику, українську специфіку з урахуванням діалектики одиничного, особливого і загального, що надає дослідженню завершений комплексний характер, логічність, цілісність та, що дуже важливо, з'єднаність.

При обранні теоретико-методологічних засад дослідження ядерної безпеки автор вибудував науково обґрунтовані підходи до аналізу сучасного стану тих чи тих політико-правових процесів в Україні, і стан правового забезпечення гарантій ядерної безпеки України також. Окрім суто теоретичного доробку монографія також містить низку практичних пропозицій щодо вдосконалення чинного законодавства у сфері конституційного закріплення засад ядерної безпеки. На основі проведеного дослідження автор також здійснив спробу узагальнити унікальний досвід України з конституційного регулювання питань ядерної безпеки, запропонувати ініціювання підписання всеосяжного міжнародно-правового договору про гарантії без'ядерного статусу України та її території і зони Чорного моря.

У цілому відзначимо, що рецензовану роботу виконано на високому фаховому рівні, що засвідчує професійну зрілість автора. Монографія Р. О. Коцюби є актуальним комплексним міждисциплінарним дослідженням із сучасного конституційного права, міжнародного та ядерного права й галузей права еколого-правового спрямування. Цінність цього дослідження для суспільства полягає у підвищенні рівня обізнаності громадян з проблемами ядерної безпеки, а також глибини усвідомлення важливості цієї проблеми, що відображає суспільний вимір наукової роботи. Монографію розраховано на народних депутатів України, депутатів усіх рівнів, правників та держслужбовців відповідних міністерств і відомств, насамперед Міністерства закордонних справ та Міністерства оборони, працівників засобів масової комунікації, студентів, курсантів, слухачів навчальних закладів юридичного профілю, викладачів, ад'юнктів, аспірантів. Вона буде корисною і цікавою для всіх, хто цікавиться проблематикою ядерної безпеки.

Проценко Т. О.,

*перший заступник директора Державного
науково-дослідного інституту Міністерства
внутрішніх справ України, професор,
доктор юридичних наук,
заслужений працівник освіти*